

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.

ผู้เสนอ นายวิรัช พันธุมะผล พรรคภูมิใจไทย กับคณะ

ประธานสภาวินิจฉัย ไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องทางการเงิน

ส่งคณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ
ที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น ฯ
ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๐ วรรคสี่

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้การจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต้องกระทำโดยพนักงานฝ่ายปกครองระดับชำนาญการขึ้นไปหรือตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจเอกขึ้นไปที่สามารถศึกษาระดับนิติศาสตรบัณฑิตที่เนติบัณฑิตยสภารับรองหรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๘ และมาตราที่เกี่ยวข้อง

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจสามารถจับกุมบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้าได้ โดยที่ไม่ต้องมีหมายจับ ซึ่งในปัจจุบันพบว่ามีการกระทำความผิดซึ่งหน้าตามกฎหมายต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน มิให้มีการจับกุมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และให้การจับกุมนั้น กระทำโดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้ที่มีความรู้ในกฎหมาย มีวิสัยทัศน์และวุฒิภาวะที่เหมาะสม จึงสมควรกำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองระดับชำนาญการขึ้นไปหรือตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจเอกขึ้นไปที่สามารถศึกษาระดับนิติศาสตรบัณฑิตที่เนติบัณฑิตยสภารับรองหรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นผู้ที่มีอำนาจดำเนินการจับกุมบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้าได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการใช้อำนาจในการจับกุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และให้การดำเนินการจับกุมบุคคลกระทำโดยไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

(๒) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิด ภัยอันตราย แก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...)
พ.ศ.

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจสามารถจับกุมบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้าได้ โดยที่ไม่ต้องมีหมายจับ ซึ่งในปัจจุบันพบว่ามีการกระทำความผิดซึ่งหน้าตามกฎหมายต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน มิให้มีการจับกุมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และให้การจับกุมนั้น กระทำโดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้ที่มีความรู้ในกฎหมาย มีวิสัยทัศน์และวุฒิภาวะที่เหมาะสม จึงสมควรกำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองระดับชำนาญการขึ้นไปหรือตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจเอกขึ้นไปสำเร็จการศึกษาระดับนิติศาสตรบัณฑิตที่เนติบัณฑิตยสภารับรองหรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นผู้มีอำนาจดำเนินการจับกุมบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้าได้ โดยไม่ต้องมีหมายจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยกำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองระดับชำนาญการขึ้นไปหรือตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจเอกขึ้นไปสำเร็จการศึกษาระดับนิติศาสตรบัณฑิตที่เนติบัณฑิตยสภารับรองหรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นผู้มีอำนาจจับตามคำสั่งหรือหมายของศาล หรือกรณีที่มีเหตุจำเป็นอื่น ๆ ตามที่มาตรา ๗๘ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติให้จับได้โดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาล แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๘ และมาตราที่เกี่ยวข้อง

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยพระราชบัญญัตินี้เป็นการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เนื่องจากการจับกุมบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยกรณีที่เป็นเหตุจำเป็นอื่น ๆ ตามที่มาตรา ๗๘ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติให้จับได้โดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาล อาทิ เช่น การจับกุมบุคคลที่กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีพฤติการณ์ต้องสงสัยว่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น โดยมีเครื่องมืออาวุธ ที่อาจใช้ในการกระทำความผิด เป็นต้น ดังนั้น พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่มีอำนาจดำเนินการจับกุม จึงควรจะเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิ มีความรู้ ความสามารถเฉพาะทางด้านกฎหมาย มีวิสัยทัศน์และวุฒิภาวะที่เหมาะสม โดยเป็นพนักงานฝ่ายปกครองระดับชำนาญการขึ้นไปหรือตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจเอกขึ้นไปสำเร็จการศึกษาระดับนิติศาสตรบัณฑิตที่เนติบัณฑิตยสภารับรอง หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อให้การจับกุมบุคคลของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นธรรม

พิพากษาให้จำคุกหรือประหารชีวิตหรือจะต้องจำคุกแทนค่าปรับ ให้ศาลออกหมายจำคุกผู้นั้นไว้

มาตรา ๗๕ เมื่อผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุกถูกจำครบกกำหนดแล้ว หรือได้รับพระราชทานอภัยโทษให้ปล่อย หรือมีคำวินิจฉัยให้ปล่อยตัวไปโดยมีเงื่อนไข หรือมีกฎหมายยกเว้นโทษหรือโทษจำคุกนั้นหมดไปโดยเหตุอื่น ให้ศาลออกหมายปล่อยผู้นั้นไป

มาตรา ๗๖ หมายขัง หมายจำคุก หรือหมายปล่อย ต้องจัดการตามนั้นโดยพลัน

ลักษณะ ๕

จับ ขัง จำคุก คั่น ปล่อยชั่วคราว

หมวด ๑

จับ ขัง จำคุก

มาตรา ๗๗^{๓๑} หมายจับให้ใช้ได้ทั่วราชอาณาจักร
การจัดการตามหมายจับนั้นจะจัดการตามเอกสารหรือหลักฐานอย่างหนึ่งอย่างใด
ดังต่อไปนี้ก็ได้

- (๑) สำเนาหมายอันรับรองว่าถูกต้องแล้ว
 - (๒) โทรเลขแจ้งว่าได้ออกหมายแล้ว
 - (๓) สำเนาหมายที่ส่งทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ประเภทอื่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา
การจัดการตาม (๒) และ (๓) ให้ส่งหมายหรือสำเนาอันรับรองแล้วไปยังเจ้าพนักงาน
ผู้จัดการตามหมายโดยพลัน

มาตรา ๗๘^{๓๒} พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือ
คำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่

- (๑) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐
- (๒) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิด
ภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้
ในการกระทำความผิด
- (๓) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา ๖๖ (๒) แต่มีความจำเป็น
เร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้

^{๓๑} มาตรา ๗๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

^{๓๒} มาตรา ๗๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

พ.ศ.

.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานการประชุม กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑ โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๗๕๑๑
ที่ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน นายวิรัช พันธุมะผล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

ตามที่ท่านกับคณะ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ต่อสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๑๓๓ ของรัฐธรรมนูญ นั้น จากการตรวจสอบ ได้พบข้อบกพร่องของรูปแบบและเนื้อหาของการร่างกฎหมายและการพิมพ์ มีประเด็นให้ผู้เสนอพิจารณาปรับแก้ไข ดังต่อไปนี้

๑. จะต้องเพิ่มบทจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ และเหตุผลในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ แทรกระหว่างคำปรารภและมาตรา ๑

๒. มาตรา ๓ ของร่างพระราชบัญญัติ ในเนื้อหามาตรา ๗๘ ที่แก้ไข วรรคแรกส่วนท้าย แก้ไขจาก “...โดยไม่มีหมายจับหรือหมายจับของศาลไม่ได้” เป็น “...โดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

(นางสาวอรพินท์ เชวงศักดิ์)

นิติกรปฏิบัติการ

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑

- รับทราบข้อบกพร่อง

(นายวิรัช พันธุมะผล)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

หมายเลขประจำตัวสมาชิก ๓๓๐